

Posudek vedoucího bakalářské práce Lucie Hendrychové Vyjádření záporu v českém znakovém jazyce

Lucie Hendrychová se ve své práci zaměřila na základní prostředky, kterými lze v českém znakovém jazyce vyjádřit negaci – zápor. Toto téma nebylo u nás doposud systematicky zpracováno, tato práce je tedy prvním uceleným příspěvkem o fungování negace a doplňuje tak naše dosavadní znalosti o gramatice českého znakového jazyka.

V teoretické části práce diplomantka využila českou i zahraniční odbornou literaturu a na základě jejího studia sestavila odborný text pojednávající o negaci v mluvených a zejména pak v zahraničních znakových jazycích.

V úvodních třech kapitolách autorka vymezuje, co je negace a stručně shrnuje již známé poznatky o vyjadřování negace v mluvených jazycích a o mimojazykovém vyjádření negace. Za cenné je pak možno považovat následující dvě kapitoly, ve kterých autorka shrnuje informace obsažené v zahraničních studiích věnovaných negaci ve znakových jazycích. Oceňuji zejména skutečnost, že se nejedná o pouhý překlad těchto textů, ale diplomantka se snažila najít mezi poznatky zde uvedenými vzájemné souvislosti (i přesto, že studie byly značně různorodé) a pokusila se prostředky vyjadřování negace roztřídit do určitých skupin. Každou skupinu se pak snaží ilustrovat pomocí převzatých příkladů (není jistě chybou autorky, že nejsou vždy zcela reprezentativní). Přes všechna úskalí se jednoznačně ukázalo, že vyjadřování negace ve znakových jazycích je velmi rozmanité, zároveň však můžeme pozorovat některé společné rysy prostředků negace. Nejmarkantnější shodou napříč znakovými jazyky je pak využití nemanuálních nosičů při vyjadřování záporu – záporného kroucení hlavou a negativní mimiky (ta by si v budoucnu zasluhovala podrobnější popis).

Na teoretická východiska pak navazuje stěžejní část práce věnovaná vyjadřování negace v českém znakovém jazyce. Jelikož publikovaných poznatků na toto téma je u nás tristně málo (korektních a vědecky podložených ještě méně), provedla autorka vlastní výzkum. Na základě analýzy přirozených promluv mluvčích českého znakového jazyka, které pořídila za účelem tohoto výzkumu (a dalších videomateriálů), a následného ověřování excerpovaných dat, sestavila vlastní rozdělení negativních znaků českého znakového jazyka. Toto rozdělení je zatím pouze návrhem a může být podkladem pro další, podrobnější výzkumy, které ukáží, zda bude nutno toto schéma doplnit či zcela předělat.

Chtěla bych zde vyzdvihnout především záslužnou „mravenčí“ práci kolegyně Hendrychové, kterou odvedla při excerpaci videonahrávek, přepisu a překladu jednotlivých příkladů, které doplnila kvalitními fotografiemi a videoukázkami. Faktem je, že v natočeném materiálu se zřejmě neobjevily všechny existující prostředky, proto bude potřeba pokračovat v dalších výzkumech. Myslím, že je třeba zaměřit se zvláště na znaky neslovesné, které se v práci objevily v minimální míře.

Ve svých závěrech se diplomantka snažila shrnout výsledky svého výzkumu a usouvztažnit je s tím, co bylo o vyjadřování negace uvedeno v zahraničních studiích. Prokázala, že určité shodné rysy se objevují napříč všemi (respektive těmi, kde již byly provedeny výzkumy) znakovými jazyky.

Závěr: Bakalářská práce Lucie Hendrychové přesahuje požadavky na bakalářské práce kladené a může být dobrým podkladem k obhajobě.

26. ledna 2011

Mgr. Lenka Okrouhlíková

Návrh hodnocení: výborně